

Høgskolen i Molde

Vitenskapelig høyskole i logistikk

6. Logikk

Dag 5: Oppgaver

“MAT100 Matematikk”, 2021

versjon 01

- Disse oppgavene er de vi har planlagt skal jobbes med på dag 1 i kurset.
- Hvis man ikke får gjennomført alle oppgavene i løp av dagen, *ikke noe problem!* Det er ikke om å gjøre å komme lengst mulig, det viktigste er at man prøver selv så godt man kan. Gå heller gjennom oppgavene ved en senere anledning.
- Hvis man sitter fast, spør på Discord under den tråden som omhandler oppgaven du sitter fast på. Der får du raskt hjelp av enten medstudenter eller hjelpelærer/faglærere.
- Når man spør om hjelp, ta bilde av hva du har gjort og paste dette inn i tråden. Da blir det mye enklere å hjelpe deg. Vi har en funksjon som kan gjøre deg anonym, dersom du foretrekker det, bare skriv "&" foran meldingen din.
- *Ikke* spør om få hjelp på en oppgave du ikke har prøvd selv på. Det gir lite læringsutbytte.
- Hvis du sitter fast og får ikke startet, spør om retningshjelp". Retningshjelp betyr at vi gir deg et puff i rett retning.

6 Logikk

Oppgave 6.1 — Logiske utsagn og konnektiver

Anta vi har gitt følgende simple *utsagn*:

$$p : \text{Bård er sterkere enn Per.} \quad (6.1)$$

$$q : \text{Per er raskere enn Bård.} \quad (6.2)$$

Uttrykk følgende *sammensatte uttrykk* matematisk: ¹

- a) Per er *ikke* raskere enn Bård.
  - b) Bård er sterkere enn Per og Per er *ikke* raskere enn Bård.
  - c) Bård er *ikke* sterkere enn Per eller Per er raskere enn Bård.
  - d) Hvis Bård er sterkere enn Per så Per er raskere enn Bård.
-

Oppgave 6.2 — Logiske utsagn og konnektiver

Bruk utsagnene i lign.(6.1) og beskriv følgende *matematiske uttrykk* med ord:

- a) $\neg q$
  - b) $p \wedge q$
  - c) $p \vee q$
  - d) $\neg q \rightarrow p$
  - e) $\neg q \vee \neg p$
  - f) $((p \rightarrow q) \wedge p) \rightarrow q$
-

---

¹Dvs. bruk p og q og konnektivene $\neg$, $\wedge$, $\vee$ eller $\rightarrow$.

Oppgave 6.3 — Logiske utsagn og konnektiver

Anta nå at:

$$p \text{ er sann} \quad , \quad q \text{ er sann} \quad (6.3)$$

Avgjør om hvert av *utsagnene* er sant eller usant:

a) $\neg q$

b) $p \wedge q$

c) $p \vee q$

d) $p \vee q$

e) $q \vee p$

f) $\neg\neg q$

■

Oppgave 6.4 — Kvantorer

La x representere alle mulige personer, og definer følgende simple *utsagn*:

$$Student(x) : \text{person } x \text{ er en student} \quad (6.4)$$

$$Smart(x) : \text{person } x \text{ er smart} \quad (6.5)$$

Uttrykk følgende *utsagn* på *matematisk form*:²

a) Alle personer er studenter

b) Det finnes en person som er student.

c) Det finnes ingen studenter.

d) Det finnes en person som ikke er student.

e) Alle studenter er smarte.

---

²Dvs. bruk x og konnektivene $\neg$, $\wedge$, $\vee$ eller $\rightarrow$ og kvantorene $\forall$ og $\exists$.

Beskriv følgende *matematiske uttrykk* med ord:

f) $\exists x (Student(x) \wedge Smart(x))$

g) $\forall x (Student(x) \rightarrow Smart(x))$

h) $\neg \forall x (Smart(x) \rightarrow Student(x))$

Vi har gitt følgende setning (dvs. teorem) om uendelig store naturlige tall:

For ethvert positivt reelt tall $x \in \mathbb{R}$ finnes et naturlig tall $n \in \mathbb{N}$ slik at $x < n$. (6.6)

i) Beskriv setningen i lign.(6.6) matematisk. ³

■

---

³Dvs. bruk x og konnektivene $\neg$, $\wedge$, $\vee$ eller $\rightarrow$ og kvantorene $\forall$ og $\exists$.

Høgskolen i Molde

Vitenskapelig høyskole i logistikk

7. Mengdelære

7 Mengdelære

Oppgave 7.1 — Konstruksjon av delmengder

Vi skal i denne oppgaven jobbe med konstruksjon av delmengder av de vanlige tallmengdene $\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$ og $\mathbb{R}$.

a) Konstruer delmengdene: ¹ ² ³

i) Delmengden av $\mathbb{N}$ bestående av alle partall. (7.1)

ii) Delmengden av $\mathbb{N}$ bestående av alle partall mindre enn 100. (7.2)

iii) Delmengden av $\mathbb{Z}$ bestående av alle negative heltall. (7.3)

iv) Delmengden av $\mathbb{Q}$ bestående av alle brøker hvor telleren er et partall. (7.4)
(7.5)

iii) Delmengden av $\mathbb{Q}$ bestående av alle brøker mellom 0 og 1. (7.6)

b) Konstruer løsningsmengden $\mathcal{L}$ av Pythagoras ligning, dvs. lign.(7.7), som mengden av alle tupler (a, b, c) slik at ligningen

¹Dere skal bruke formen $A = \{x \in A \mid p(x)\}$ hvor $p(x)$ er en logisk formel som er oppfylt for alle elementene x i mengden. Her må dere altså finne de korrekte logiske formlene.

²Et naturlig tall n er et *partall* dersom det finnes et heltall m slik at $n = 2m$.

³I en brøk $\frac{a}{b}$, kalles a telleren og b nevneren.

$$a^2 + b^2 = c^2 \quad (7.7)$$

hvor $a, b, c \in \mathbb{N}$.

■

Oppgave 7.2 — Snitt, union og differanse mellom intervaller

Vi har gitt intervallene:

$$I_1 = [-1, 3] = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 3\} \quad (7.8)$$

$$I_2 = [0, 4) = \{x \in \mathbb{R} \mid 0 \leq x < 4\} \quad (7.9)$$

$$I_3 = [2, \infty) = \{x \in \mathbb{R} \mid 2 \leq x\} \quad (7.10)$$

$$I_4 = \langle 0.9, 1.1 \rangle = \{x \in \mathbb{R} \mid 0.9 < x < 1.1\} \quad (7.11)$$

Finn mengdene: ⁴

a) $I_1 \cap I_2$

b) $I_1 \cup I_2$

c) $I_1 - I_4$

d) $I_2 \cap I_3$

e) $(I_2 \cap I_3) - I_1$

■

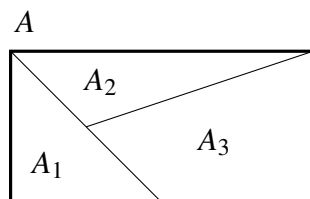
⁴Tegn gjerne intervallene langs tallinjen.

Oppgave 7.3 — Disjunkte delmengder - partisjoner

En 3-partisjon av en mengde A , er 3 *disjunkte* delmengder A_1 , A_2 og A_3 slik at

$$A = A_1 \cup A_2 \cup A_3. \quad (7.12)$$

se figur 7.1.⁵

Figur 7.1: Venn-diagram av en 3-partisjon.

Anta vi har gitt mengden

$$A = \{ 1, 2, 3, 4 \}. \quad (7.13)$$

- a)** Finn alle mulige 3-partisjoner av mengden A .

■

---

⁵Ingen av delmengdene A_1 , A_2 og A_3 kan være den tomme mengden $\emptyset$.

Oppgave 7.4 — Mengde, løsningsmengde

Vi har lært at mengder hvor *rekkefølgen* spiller en rolle, uttrykkes som n -tupler

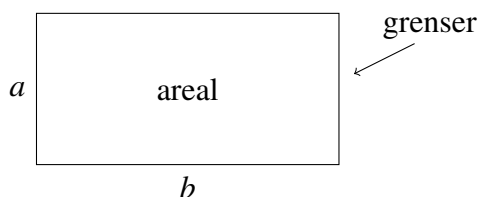
$$(a_1, a_2, \dots, a_n) \quad (7.14)$$

hvor $a_1, a_2, \dots, a_n$ er elementene i mengden.

Et klassisk eksempel på bruk av n -tupler er når vi trenger *koordinater* for å spesifisere en posisjon i planet.

Et typisk eksempel er *arealplanlegging*. Anta du har kjøpt en eiendom og ønsker å definere nøyaktig hvilket *areal* som er ditt i forhold til dine naboer. Her er ikke bare *størrelsen* på arealet viktig, men også *formen* på området som arealet omspennner.

Anta du eier et stykke rektangulært land med bredde a og lengde b som vist i figur 7.2. Denne oppgaven handler om hvordan vi spesifiserer slik områder i planet.

Figur 7.2: Areal og grenser.

Prosessen for å definere området har to steg:

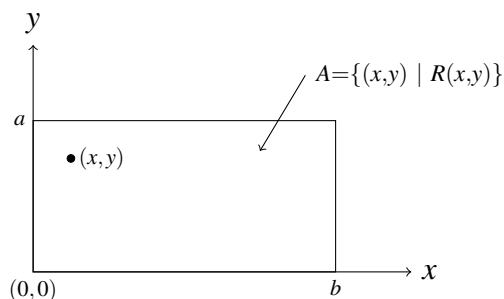
1. Du plasserer et (x,y) -koordinatsystem på en hensiktsmessig plass i planet, som vist i figur 7.3. Ethvert punkt i planet kan da representeres som en 2-tupel: (x,y) .

Punktet $(0,0)$ kalles *origo* og bestemmer hvor koordinatsystemet er plassert.

2. Du definerer en *mengde*

$$A = \{(x,y) \mid R(x,y)\} \quad (7.15)$$

som representerer arealet du eier. Uttrykket $R(x,y)$ restrikerer de punktene (x,y) som akkurat faller inn under området du eier og er derfor avhengig av grensene.

Figur 7.3: Koordinatsystem og mengden A definerer området du eier.

La oss definere arealet A for det rektangulære området vist i figur 7.3. Vi spør oss selv: Hvilke verdier kan koordinatene x og y ta henholdsvis?

x-aksen: Siden rektangelet spanner seg fra 0 til b langs x -aksen, må

$$0 \leq x \leq b \quad (7.16)$$

y-aksen: Siden rektangelet spanner seg fra 0 til a langs y -aksen, må

$$0 \leq y \leq a \quad (7.17)$$

Restriksjonen $R(x,y)$ er dermed gitt ved det logiske utsagnet:

$$R(x,y) = 0 \leq x \leq b \wedge 0 \leq y \leq a \quad (7.18)$$

Arealet A kan dermed defineres ved:

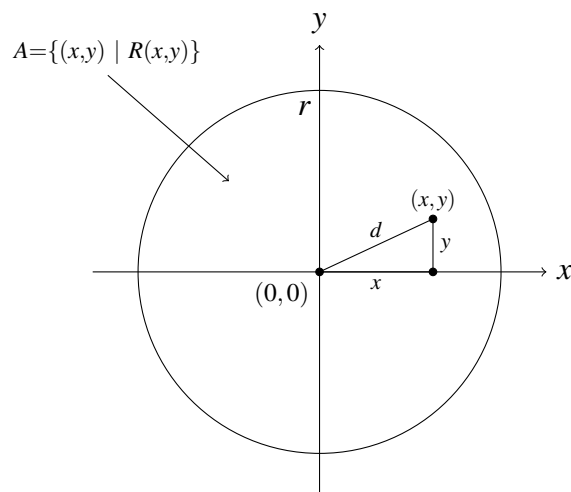
$$A = \left\{ (x,y) \mid \overbrace{0 \leq x \leq b \wedge 0 \leq y \leq a}^{R(x,y)} \right\} \quad (7.19)$$

- a)** Anta du er eier et *sirkulært* område A med radius r . Plasser et (x,y) -koordinatsystem midt i sirkelen, som vist i figur 7.4.⁶

Bestem mengden $A = \{(x,y) \mid R(x,y)\}$ som definerer det sirkulære området i figur 7.4.

⁶Bruk at avstanden d mellom origo og et punkt (x,y) er gitt ved

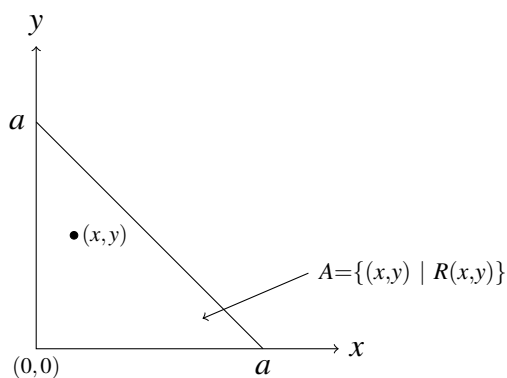
$$d = \sqrt{x^2 + y^2}. \quad (7.20)$$

Figur 7.4: Sirkulært område.

- b)** Anta du eier et *triangulært* område A som utgjør en rettvinklet likebeint trekant hvor katetene (de korte sidene) har lengde a . Plasser (x,y) -koordinatsystemet hvor origo ligger i hjørnet hvor katetene krysser, som vist i figur 7.5.

Definer mengden $A = \{(x,y) \mid R(x,y)\}$.⁷

Figur 7.5: Triangulært område.

⁷Bruk at den lengste siden (hypotenusen) er gitt ved punktene (x,y) som oppfyller ligningen

$$y = -x + a \quad (7.21)$$